



Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького
Інститут регіональних досліджень ім. М.І.Долішнього

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

***«СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ»***



29-30 вересня 2022 року

Україна, Мукачево

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького
Інститут регіональних досліджень ім. М.І.Долішнього**

**СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ**

**MODERN TRANSFORMATIONS OF THE SERVICE ECONOMY:
TOURISM, RECREATION AND COMMERCIAL SERVICES**

**Збірник тез доповідей
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
29-30 вересня 2022 року**

**Україна, Мукачево
2022**

УДК 338.486.1.02-044.922:[338.48-53:338.48-6](043.2)

C91

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 8 від 24 жовтня 2022 р.)*

C91

Сучасні трансформації сервісної економіки: туризм, рекреація та комерційні послуги: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Мукачево, 29-30 вересня 2022 р.) / ред. кол.: Т. Д. Щербан (гол. ред.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2022. – 97 с.

Відповідальний за випуск: Надія ГОБЛИК-МАРКОВИЧ – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор: Надія КАМПОВ – старший викладач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Маслиган О.О. – д.е.н., професор; Гоблик-Маркович Н.М. – к.е.н., доц.; Папп В.В.– д.е.н., професор; Медвідь Л.І. – к.е.н., доц.; Кампов Н.С. – ст. викладач.

У збірнику тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми сучасної трансформації сервісної економіки. Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні погляди на пошук інноваційних ідей трансформації туризму, рекреації та інших послуг у постіндустріальній економіці; визначення стратегічних пріоритетів розвитку на регіональному та міжнародному рівнях.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей.

УДК 338.486.1.02-044.922:[338.48-53:338.48-6](043.2)

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari>

© Мукачівський державний університет, 2022

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2022

ТУРИЗМ НА ЗАКАРПАТТІ В УМОВАХ КРИЗИ

Туризм – одне з найбільш динамічних явищ у світовій економіці, потужний драйвер регіонального та місцевого розвитку. Мультиплікативний вплив туризму проявляється у стимулюванні діяльності не тільки і не стільки підприємств, що задовольняють виключно туристичні потреби, але й суб'єктів багатьох суміжних ринків.

Зростаючий туристичний потік приносить території неабиякі зиски – активізацію підприємництва в усіх Секціях економіки, капіталізацію активів, створення робочих місць і, як результат, економічне та соціальне зростання. Розвиток туризму в Закарпатті є одним з пріоритетних напрямків економічної політики регіону. Туризм це вагома конкурентна перевага для розвитку економіки краю, яка в кінцевому підсумку сприяє підвищенню рівня і якості життя населення.

Відповідно до Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 років, туризм вважається однією з провідних галузей, яка може показати позитивну динаміку впливу на розвиток регіону в цілому.

Однією з точок економічного зростання є:

- 1) створення сучасної інфраструктури туризму, конкурентоспроможного ринку туристичного продукту;
- 2) підвищення якості туристичних послуг, залучення інвестицій;
- 3) ефективне використання природного, історико-культурного та туристично- рекреаційного потенціалу;
- 4) забезпечення умов для повноцінного функціонування суб'єктів туристичної діяльності, спираючись на:
 - позиціонування в якості нового центру міжнародного, міжрегіонального та міжнаціонального співробітництва в форматах «Вишеград+» та Карпатського (Південно-Східного) мегарегіону Європи;
 - залучення мережевих міжнародних туроператорів та іноземного туриста;
 - розвиток української кіноіндустрії, що зможе продукувати кіно- та анімаційні фільми, серіали, якісні рекламні ролики для промоції туристичної привабливості регіону;
 - зміцнення матеріально-технічної бази для проведення в області реставраційних робіт; затвердження в установленому порядку курортних територій державногш значення;
 - державне врегулювання та підтримка розвитку агротуризму, екогастрономічного туризму та соціального туризму (спортивного, дитячого, молодіжного тощо) та залучення в регіон великих мережевих туристичних систем;
 - впровадження концепції розвитку гірських територій з подальшим виокремленням пріоритетів регіонального розвитку в галузевих (цільових) програмах;

– пошук і впровадження рішень щодо з'єднання обласного центру Закарпаття швидкісним залізничним сполученням із містом Київ та столицями європейських сусідів України;

– поліпшення авіаційного сполучення Закарпаття [1].

Дана стратегія сформована в докризовий період, часи «до ковіду» та війни і не передбачала таких форс-мажорів. Туристичний бізнес зазнав вагомих фінансових втрат і суттєві скорочення працівників туристичного бізнесу в ковідний період, а війна повністю змінила розвиток досліджуваної сфери. До основних проблем, з якими стикаються учасники туристичної сфери – зниження запитів на екскурсії в Закарпатській області та виїзні тури, зростання вартості туристичних продуктів, обмеження пересування громадян, пов'язані з мобілізацією тощо.

Проте ці виклики є тимчасовими і представникам туристичного Секцію необхідно подбати в першу чергу про збереження бізнесу, мотивацію працівників та підготуватись до нових етапів розвитку, а саме розглядати в перспективі Закарпаття не тільки як місце цікавих туристичних маршрутів, фестивалів, локацій (санаторіїв, закладів розміщень, харчування, пам'яток архітектури, чудес природи тощо), але і як місце сили, місце для реабілітації та оздоровлення постраждалих від війни.

Список використаних джерел

1. Регіональна стратегія розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 років від 20.12.2019 №1630 (зі змінами, внесеними рішенням обласної ради від 01.10.2020 № 1840) URL: <https://carpathia.gov.ua/diyalnist/ekonomichnij-blok/regionalni-programi-rozvitku> (дата звернення 25.09.2022 р.)

УДК 338.48:657:336.22(043.2)

КСЕНІЯ ЧЕРНЕНКО

Полтавський державний аграрний університет

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

Бухгалтерський облік і оподаткування в туристичному бізнесі зумовлені особливим характером порядку надання послуг, що передбачає використання відповідних схем посередництва та наявністю особливих норм у податковому законодавстві. Туристичний бізнес пов'язаний з наданням послуг проживання, харчування, транспортних, екскурсійних, рекламних послуг для туристів, а також на організацію культурно-спортивних послуг.

Суб'єктами туристичного бізнесу можуть бути підприємства, установи, організації будь-якої форми власності, а також фізичні особи-підприємці, зареєстровані у визначеному законодавством порядку і мають ліцензію на надання послуг туризму. Отже, суб'єктами туристичного бізнесу виступають туроператори, які самостійно формують туристичний продукт і реалізують його турагенту чи туристам, та турагенти, які виступають посередниками в реалізації туристичного продукту (який належить туроператору), а також туристичних і супутніх послуг інших суб'єктів туристичного бізнесу. Як правило, турагенти

у контексті економічної діяльності	
ПАПП ВАСИЛЬ, БОШОТА НЕЛЯ Роль туристичних кластерів у підвищенні конкурентоспроможності економіки регіону	84
ФЕСР ОКСАНА Туризм на Закарпатті в умовах кризи	86
ЧЕРНЕНКО КСЕНІЯ Облік і оподаткування туристичних послуг	87
ЮРЧИШИНА ЛЮДМИЛА Економіка вражень як креативний тренд у туристсько-екскурсійній індустрії	89
СЕКЦІЯ 6. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ПОСЛУГ	91
ГУЦОЛ АЛЛА Інноваційні технології в туризмі та готельно-ресторанному господарстві як важливий освітній компонент у підготовці фахівців сфери сервісу та туризму до професійної діяльності в умовах сьогодення	91
МЕДВЕДОВСЬКА ТЕТЯНА Роль чинників соціально-психологічного характеру в туризмі	92
НЕКРАСОВ АНДРІЙ Організаційні аспекти психологічного тренінгу	94



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>